

Sygn. akt V U 303/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2014 r. w Kaliszu

odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 17 lutego 2014 r. Nr (...)

w sprawie J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 17 lutego 2014 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu J. K. emeryturę poczynając od dnia (...).

UZASADNIENIE

W dniu 15.01.2014 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla J. K..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 17.02.2014 r. w sprawie (...) odmówił J. K. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.) tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od powyższej decyzji w dniu 07.03.2014 r. wniósł odwołanie J. K., w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca w okresie od 29.06.1972 r. do 30.11.1989 r. w (...) w O. (1) i od 01.12.1989 r. do 31.12.1995 r. w Agencji 3 przy (...) w O. (1) na stanowisku operatora koparki, na którym to stanowisku wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania J. K..

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999r. wynoszący 26 lat, 5 miesięcy i 16 dni. Organ rentowy nie uznał odwołującemu okresu pracy w szczególnych warunkach od 29.06.1972 r. do 30.11.1989 r. w (...)w O. (1) i od 01.12.1989 r. do 31.12.1995 r. w Agencji 3 przy (...)w O. (1) na stanowisku operatora koparki.

Odwołujący nie należy do OFE. Odwołujący posiadał status pracownika.

Obecnie odwołujący pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych od 29.06.1972 r. do 30.11.1989 r. w (...)w O. (1) i od 01.12.1989 r. do 31.12.1995 r. w Agencji 3 przy (...)w O. (1) na stanowisku operatora koparki.

Odwołujący w okresie od 29.06.1972 r. do 30.11.1989 r. zatrudniony był w (...)w O. (1), a w okresie od 01.12.1989 r. do 31.12.1995 r. w Agencji 3 przy (...)w O. (1). Przedsiębiorstwo zajmowało się wykonywaniem prac ziemnych i układaniem rurociągów gazowych, ciepłowniczych, wodociągowych, kanalizacyjnych, instalacji deszczowej. Wykopy dokonywane były na głębokość do 8 metrów. Przedsiębiorstwo dysponowało bazą sprzętu, która obejmowała około 40 koparek marki K., W., A.. Agencja 3 przy przedsiębiorstwie wyodrębniona była aby rozdzielić budowy od pracy sprzętu dla celów rozliczeniowych, stąd odwołujący wykonywał cały czas tę samą pracę, na tym samym sprzęcie, mimo zmian organizacyjnych. Prace wykonywane były przez cały rok. W dniu 10.02.2005 r. odwołującemu wystawiono świadectwo pracy w szczególnych warunkach dotyczące obu powyższych okresów i stanowiska operatora koparki. Wskazano Dział V poz. 3 Wykazu A Zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01.08.1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz wzrostu emerytury lub renty.

Odwołujący w 1972 r. ukończył kurs maszynisty maszyn budowlanych i drogowych, uzyskując stosowne zaświadczenie. W oparciu o to zaświadczenie wykonywał prace na koparce. W dniu 06.04.1979 r. po odbyciu ponownego kursu stwierdzono formalnie jego uprawnienia do obsługi koparek jednonaczyniowej. W latach 1974-1976 odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową. W aktach osobowych odwołującego znajduje się świadectwo ukończenia kursu maszynistów maszyn budowlanych i drogowych z dnia 18.10.1972 r. i poświadczenie uprawnień do pracy na tych maszynach oraz świadectwo kwalifikacyjne do obsługi koparki jednonaczyniowej z dnia 08.04.1979 r. W umowie o pracę z dnia 29.06.1972 r. stanowisko odwołującego określono jako pomocnik operatora- ślusarz remontowy. W świadectwie kwalifikacyjnym z dnia 29.04.1973 r. stanowisko odwołującego określono jako maszynista koparki jednonaczyniowej. Stanowisko odwołującego jako operator określono w karcie obiegowej zmiany z dnia 17.10.1973 r., protokole z dnia 03.03.1973 r. W piśmie z dnia 02.04.1973 r., od dnia 01.03.1973 r. stanowisko odwołującego określono jako operator ciężkiego sprzętu. Podobnie w karcie obiegowej zmiany z dnia 28.10.1975 r., angażu z dnia 04.11.1976 r., 01.10.1977 r., 17.09.1979 r., 02.01.1980 r., 01.09.1980 r., 20.11.1980 r., 26.05.1982 r., 20.10.1982 r., 19.03.1984 r., 19.04.1985 r., 24.06.1985 r., 08.10.1986 r., 10.11.1987 r., 28.04.1988 r., 05.12.1988 r., 07.04.1989 r., 31.08.1989 r., 30.11.1989 r., 05.12.1989 r., 01.07.1996 r., 01.06.1997 r., 30.10.1998 r., umowie o pracę z dnia 01.01.1996 r. W świadectwie pracy z dnia 30.11.1989 r. stanowisko odwołującego za okres od 29.06.1972 r. do 30.11.1989 r. określono: pomocnik operatora – ślusarz remontowy, a od 01.03.1973 r. operator koparki. W świadectwie pracy z dnia 30.12.1995 r. dotyczącym okresu od 01.12.1989 r. do 31.12.1995 r. stanowisko odwołującego określono jako operator koparki. W świadectwie pracy z dnia 29.02.2000 r. stanowisko odwołującego w okresie od 01.01.1996 r. do 29.02.2000 r. określono jako operator koparki. Określono je także jako stanowiska, na których wykonywana jest praca w szczególnych warunkach.

(dowód: zeznania odwołującego, akta osobowe odwołującego, zeznania świadków E. Ż. i A. M.)

Jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została w wykazie A Dział V poz.3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca operatora ciężkich maszyn budowlanych i drogowych.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 39, poz.353 ze zmianami). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą, m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymagał także dla spełnienia warunków do świadczenia, rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Od dnia 01.01.2013 r. nie jest wymagany warunek rozwiązania stosunku pracy.

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe za okres ponad 26 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawca wystawił odwołującemu świadectwo pracy w szczególnych warunkach za sporne okresy.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, odwołującemu wystawiono świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporne okresy. Świadectwa te odpowiadają stanowi faktycznemu, z tym że datę początkową wykonywania stałej pracy jako operator koparki przyjąć należy od 01.03.1973 r., jak to wynika z dokumentacji osobowej odwołującego.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach w okresie od 01.03.1973 r. do 30.11.1989 r. w (...)w O. (1) i w okresie od 01.12.1989 r. do 31.12.1998 r. w Agencji 3 przy tym

przedsiębiorstwie na stanowisku operatora koparki. Była to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Przyjąć należy także, iż okres służby wojskowej winien być doliczony do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący wykazał okres ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący spełnił zatem warunki wymienione w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd uwzględnił odwołanie i przyznał odwołującemu emeryturę.